

Doporučení pro psaní závěrečné práce

Cílem psaní Vaší závěrečné práce je především prohloubit znalosti ve vybrané oblasti, kterou si zvolíte dle vlastních preferencí. Závěrečná práce by měla uceleně zpracovat, třídit a kriticky analyzovat přehled poznatků o vybraném tématu. Měla by Vám pomoci objasnit situace, se kterými se v praxi můžete setkat. V rámci psaní závěrečné práce si osvojíte dovednosti: napsat odborný text, organizovat vyhledané informace do smysluplných celků, naučíte se používat vhodné odborné zdroje a prezentovat zjištěné poznatky. V praktické části práce může popsat různé případy, případové studie, příklady, metodiky práce, různé lekce, záznamy drobných výzkumů aj. Výsledkem by měl být text, který využijete do Vaší praxe. Psaní práce by Vás mělo především bavit.

Struktura závěrečné práce:

Závěrečná práce může mít z obsahového hlediska charakter:

- 1) praktický (založený převážně na rozboru zkušenosti/praxe, podepřený odbornými zdroji)
- 2) teoretický (zpracování shromážděných poznatků o tématu a jejich popis, vychází z odborných zdrojů)

Jak by měla práce vypadat v bodech:

- **Název práce** – měl by obsahovat co nejméně slov. Pište stručný, jasný, výstižný název, který charakterizuje Vaši práci (např. Autismus jako segregace ve školní třídě).
- **Anotace** – je to stručný výtah obsahu práce, doporučený rozsah 200-300 znaků (např. Závěrečná práce s názvem ... se zabývá problematikou. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část rozebírá... Praktická část ... Cílem závěrečné práce je proniknout/popsat/ukázat (sloveso)...). Shrnete to hlavní, čemu se v práci věnujete.
- **Klíčová slova** – vyjadřují obsah práce, vyberte několik hlavních hesel, maximálně 30 znaků.
- **Obsah** – slouží k orientaci v práci, obsahuje názvy kapitol a podkapitol, vhodné je využít automatického generování obsahu.
- **Úvod** – je jakousi esejí (zamyšlením nad tématem) a obsahuje základní informace o tom, co práce řeší a proč. V úvodu popište, proč jste si téma vybrali, dále pak aktuálnost a stručné vysvětlení řešené problematiky. Formulujte celkový cíl práce: Cílem závěrečné práce je proniknout/popsat/ukázat (sloveso). Doporučený rozsah cca 1 – 2 strany.
- **Teoretická část** – významná část práce, prohlubujete si schopnost vyhledat a použít odbornou literaturu (vhodná a aktuální literatura k řešené problematice). Citace v celém textu dodržuje normu ČSN ISO 690. Text by měl být souvislý, čtivý, plynulý a proložený odbornými zdroji. Na závěr každé kapitoly může být v krátkém odstavci shrnutí zjištěného vlastními slovy.
- **Praktická část** – přesně, konkrétně a srozumitelně popisuje téma z praxe. Praktická část vychází z Vašich zkušeností. Může se jednat o popis jednoho případu, skupiny, školy, zařízení, tvorby, zajímavé lekce, metodiky, popis zkušeností, dokumentace a podobně. Součástí by měl být souhlas se zpracováním informací dle GDPR přiložený v přílohách – pokud je nutné (při popisu interních informací).

- **Závěr** – jasně, přehledně a přesvědčivě shrnout získané poznatky. V závěru odpovídáte na stanovený cíl práce. Je možné popsat doporučení a návrhy pro praxi. Jedná se o shrnutí a zamyšlení na závěr. Vítanou částí je i sebereflexe (zamyšlení) nad tím, jak Vás psaní posunulo.
- **Použitá literatura** (seznam literatury) – nezapočítává se do minimálního počtu stran práce. Seznam literatury musí obsahovat veškerou použitou literaturu (citovanou v textu), naopak neuvádí díla, která se v textu necitují. Seznam se řadí abecedně podle iniciály příjmení autora. Citace dle normy ČSN ISO 690.
- **Přílohy** – veškeré materiály (fotografie, grafy, tabulky, dotazníky, formuláře apod.). Každá příloha má své číslo a název (např. Příloha 1: Fotografie výrobku z listí) a v textu na ni musí být odkázáno. Strany příloh se nezapočítávají do minimálního počtu stran.

Doplňkové informace:

- Strana je v základním nastavení definována následovně:
 - 2 500 znaků včetně mezer
 - řádkování 1,5
 - font písma Times New Roman 12 bodů
 - okraje 2,5 cm ze všech okrajů
 - zarovnání textu do bloku
- 25 - 30 stran, tj. cca 62 500 - 75 000 znaků (cca 2500 včetně mezer/strana)
- Vždy byste měli používat odborné zdroje
- Doporučený počet zdrojů odborné literatury v závěru práce minimálně 15
- Práci je možno psát v 1. osobě jednotného čísla, v 1. osobě množného čísla nebo v trpném rodě
- Kapitola Úvod, Literatura a Přílohy nejsou číslovány (např. Úvod, 1. Asistent pedagoga, 1. 2. Spolupráce asistenta a učitele...Závěr, Použitá literatura, Přílohy)
- Citace přímá či parafráze odborné literatury. Vždy je třeba uvést (příjmení autora, rok vydání publikace, stranu či rozsah stran, ze kterých je čerpáno). V případě citování Harvardským stylem: např. (Novák, 2009, s. 5) nebo (Novák, 2009, s. 5-8). V případě Formy číselného odkazu nebo Forma průběžných poznámek viz Pokyn psaní závěrečných prací.
 - **Citace přímá** v textu se uvádí vždy v uvozovkách a jedná se o doslovný text z odborné literatury:

... „Každý aktér hraje v sociální skupině svoji skupinovou roli, tzn., že jedná v rámci své skupinové pozice.“ (Novotná, 2010, s. 38)
 - **Parafráze** v textu znamená uvedení důležitých myšlenek, jedná se o volné použití textu z odborné literatury:

... Typicky hrají sociální role jedinci v rámci sociální skupiny. (Novotná, 2010, s. 38)
- Pokud citujete/parafrázujete pouze jednu větu, tečka bude psána za závorkou: „Každý aktér hraje v sociální skupině svoji skupinovou roli“ (Novotná, 2010, s. 38). Pokud citujete/parafrázujete celý odstavec, tečku píšete před závorkou (citujete tím celý odstavec).
- Soupis použitých zdrojů na konci práce by měl obsahovat všechny náležitosti např.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

- Práce by měla být psána odborným, spisovným českým/slovenským jazykem.
- Pro další informace odkazují na Pokyny k realizaci závěrečných prací https://is.muni.cz/auth/do/ped/VPAN/pokdek/c.1.2015_K_realizaci_zaverecnych_praci.pdf

NOVOTNÁ, E., *Sociologie sociálních skupin*. 1.Vyd., Praha: Grada Publishing, 2010, 120 s. ISBN 978-80-247-2957-2